

MUNAI QUBYRSHY

«QAZTRANSOIL» АҚ КОРПОРАТИВТІК ЕЛЕКТРОНДЫҚ БАСЫЛЫМЫ

/2
ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН КҮРЕСТЕ
ОРТАҚ ШЕШІМДЕР ЖОҚ

/4
БЕТПАҚ ДАЛАДАҒЫ
ЖАСЫЛ БАҚ

/6
ТАБЫС БИІГІНЕ ЖЕТКІЗЕТІН
ҚАНАТ - ЗОР ҰҚЫЛАС ПЕН
ШАБЫТПЕН ІСТЕГЕН ІС

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ БАС ДИРЕКТОРЫ ДИМАШ ДОСАНОВ АТЫРАУ ОБЛЫСЫНА ЖҰМЫС САПАРЫМЕН БАРДЫ

Ағымдағы жылдың 24 қыркүйегінде өткен сапар барысында «ҚазТрансОйл» АҚ бас директоры Атырау облысында орналасқан өндірістік объектілерін аралады.

Димаш Досанов басқарған делегация барған бірінші объект «Өзен – Атырау – Самара» магистральдық мұнай құбырының учаскесі болды. Компания басшысы оны реконструкциялау бойынша жоспарлы жұмыстармен танысып, жаңадан салынған 801-807 км және 814-824 км учаскелерін технологиялық іске қосу шарасына қатысты.

Магистральдық мұнай құбырының желілік бөлігін салу шеңберінде АҚШ пен Ресейде ғана қолданылатын дәнекерленген тігістерді радиографиялық бақылау әдісі Қазақстанда бірінші рет сәтті қолданылды. Жаңа технология дәнекерленген тігістердің сапасын анықтау жұмыстарын өткізудің уақытын азайтып, алынған ақпаратты сандық құрылғыда сақтауға мүмкіндік береді.

«Өзен – Атырау – Самара» магистральдық мұнай құбырының қайта салынған учаскелерінің жұмысына «ҚазТрансОйл» АҚ Атырау мұнай құбыры басқармасының 210 жұмыскері және 62 бірлік арнайы техникасы, сондай-ақ басқа да оқшауланған құрылымдық бөлімшелердің 6 бірлік техникасы тартылды. Учаскелерде жалпы ұзындығы 17 км құбырды ауыстыру бойынша



«КЕНҚИЯҚ - АТЫРАУ» МҰНАЙ ҚҰБЫРЫНЫҢ РЕВЕРСІ ЖОБАСЫ «ҚАЗАҚСТАН - ҚЫТАЙ» ЖОБАСЫНЫҢ БІР БӨЛІГІ БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ

«Кенқияқ - Атырау» мұнай құбырының ұзындығы

448,85 км

«Атасу - Алашанькоу» мұнай құбырының ұзындығы

965,10 км

«Кенқияқ - Құмтал» мұнай құбырының ұзындығы

794,2 км

ЖОБАҒА ҚАТЫСУШЫЛАР: «ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ, «МУНАЙТАС» ЖШС (51% ҚАТЫСУ ҮЛЕСІ «ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ-ҚА ТИЕСІЛІ) ЖӘНЕ «ҚАЗАҚСТАН-ҚЫТАЙ ҚҰБЫРЫ» (50% ҚАТЫСУ ҮЛЕСІ «ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ-ҚА ТИЕСІЛІ), ОЛАРДЫҢ ӘРҚАЙСЫСЫ «ҚАЗАҚСТАН-ҚЫТАЙ» МҰНАЙ ҚҰБЫРЫНЫҢ ТИІСТІ УЧАСКЕСІНІҢ ИЕСІ БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ



жұмыстар «ҚазТрансОйл» АҚ 2020-2024 жылдарға арналған өндірістік бағдарламасына сәйкес орындалды және «Өзен – Атырау – Самара» магистральдық мұнай құбырының сенімді пайдалануын қамтамасыз етеді.

Жұмыс сапарының екінші жартысында «ҚазТрансОйл» АҚ бас директоры «Жылына 6 млн тонна өнімділікпен «Кенқияқ – Атырау» мұнай құбыры учаскесі реверсінің бірінші кезеңі» жобасының шеңберінде іске асырылып жатқан «Аман» МАС құрылысының барысымен танысты.

«МұнайТас» ЖШС бас директорының өндіріс жөніндегі орынбасары Әмір Ғали айтқандай, технологиялық

құбырлар мен жабдықты монтаждау бойынша жұмыстар қыркүйек айының соңына дейін аяқталуы жоспарлануда, одан кейін технологиялық құбырларға гидравликалық сынау жүргізіледі. 1 қазаннан бастап «Рурпумпен» шығарушы зауыт (Германия) өкілінің басқаруымен ортадан тепкіш сорғыларды шефмонтаждау жұмыстары басталады. Шефмонтаждау аяқталған соң сорғы агрегаттарын іске қосу-баптау жұмыстарын жүзеге асыру жоспарланған.

Бұл жұмыстарды орындау үшін адам ресурстары қосымша жұмылдырылады. Қазақстандағы корона-вирус инфекциясының екінші толқыны басталады деген болжамды ескере отырып, құрылыс алаңының аумағында санитарлық-эпидемиологиялық іс-шаралар күшейтіліп, барлық жұмыскерлер медициналық маскалармен және санитайзерлермен қамтамасыз етілген.

Карантин қалашығы салынды, ол келетін персоналды орналастыру үшін вахталық кенттің бір бөлігі ретінде пайдаланады. Бұл ретте, инфекция жұқтырған жұмыскерлер табылған жағдайда, сондай-ақ жаңадан келген персоналды карантиннен өткізу үшін бірнеше жеке блокты оқшаулау үй-жайлары ретінде пайдалану жоспарланады.

»

«АТЫРАУ – САМАРА» МҰНАЙ ҚҰБЫРЫ ӘЛЕМДІК НАРЫҚҚА ҚАЗАҚСТАНДЫҚ МҰНАЙ ЭКСПОРТЫНЫҢ КӨЛЕМІ БОЙЫНША ЕКІНШІ ОРЫНДА ТҮР. МҰНАЙ «АТЫРАУ – САМАРА» ҚҰБЫРЫ АРҚЫЛЫ ЖӘНЕ ӘРІ ҚАРАЙ «ТРАНСНЕФТЬ» ЖАҚ ЖҮЙЕСІ БОЙЫНША УСТЬ-ЛУГА БАЛТЫҚ ТЕРМИНАЛЫНА ЖӘНЕ НОВОРОССИЙСК ҚАРА ТЕҢІЗ ПОРТЫНА ДЕЙІН ЖЕТКІЗІЛЕДІ. 2019 ЖЫЛЫ «АТЫРАУ – САМАРА» МҰНАЙ ҚҰБЫРЫ БОЙЫНША 13,3 МЛН ТОННА ҚАЗАҚСТАНДЫҚ МҰНАЙ ТАСЫМАЛДАНДЫ.



ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН КҮРЕСТЕ ОРТАҚ ШЕШІМДЕР ЖОҚ

Мыңдаған адам еңбек ететін компанияның корпоративтік қауіпсіздігін қамтамасыз ету қиын, көпқырлы үрдіс. Ол қызметкерлерді қорғау, қаржы, мүлік, өндірістік технологиялар және түрлі қауіптерден туындайтын үрдістерді қамтиды. Жемқорлықпен күрес осы процестің ажырамас бөлігі болып табылады.

Қазақстан Республикасы жемқорлықтың жоғары деңгейі бойынша мемлекеттердің әлемдік рейтингінде үздік орында еместігі белгілі. Сондықтан да магистралдық мұнай құбыры бойынша ұлттық оператор мәртебесі бар компания туралы сөз болғанда бұл мәселені шешу мен ескерту мемлекеттік маңызға ие болады. Бұл бағытта қандай шаралар қабылданып жатқаны туралы «ҚазТрансОйл» АҚ корпоративтік қауіпсіздік департаментінің директоры Рүстем Ысқақов әңгімелеп берді.



РҮСТЕМ ЫСҚАҚОВ,
«ҚазТрансОйл» АҚ корпоративтік қауіпсіздік департаментінің директоры



Рүстем Баймұхамбетұлы, компанияда корпоративтік қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласында, нақты айтсақ жемқорлықпен күрес бойынша қандай шаралар жүргізілуде?

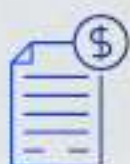
«ҚазТрансОйл» АҚ корпоративтік қауіпсіздік және активтерді қорғау мәселелеріне ерекше көңіл бөледі. Негізгі мақсат жеке тұлғалық, ішкі, ақпараттық, кадрлық, антитеррорлық қауіпсіздік саласындағы саясатты, сонымен қатар Қоғамда жемқорлыққа қарсы әрекетті жүзеге асыру болып табылады.

Қазақстан Республикасының заңына сәйкес жемқорлыққа қарсы әрекеттердің негізгі бағыттарының бірі мемлекет сыңайлы барлық секторлардың субъектілерінде жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру болып табылады. «ҚазТрансОйл» АҚ да аталмыш жағдайда шет қалмайды.

Ағымдағы жылы корпоративтік қауіпсіздік департаменті тарапынан маңызды құжат, яғни

«ҚазТрансОйл» АҚ-тың жемқорлыққа қарсы әрекеті бойынша саясаты бекітілді. Кез келген бағыттағы жемқорлық пен алаяқтыққа қарсы әрекеттерді анықтау бойынша үлкен жүйелік жұмыстар жүргізілуде. Аталмыш мәселенің өзектілігін назарға ала отырып, жыл сайын Қоғамның мұнай құбырлары басқармаларының жұмысшыларымен кездесулер мен дәрістер (бейне-мәжіліс байланыс құралы бойынша) өткізіледі. Оларға қатысуға ҚР жемқорлыққа қарсы күрес агентігінің, аумақтық облыстар мен Нұрсұлтан Қ. құқық қорғау және арнайы органдарының, сол секілді «Нұр Отан» партиясы «Бірлік» филиалының өкілдері шақырылады.

Қоғамның құқықтарымен мүдделерінің бұзылу деректері бойынша қызметтік тергеу жүргізудің ортақ тәртібін бекіту үшін компанияның Басқарма шешімімен «ҚазТрансОйл» АҚ-та қызметтік тергеулер жүргізу тәртібі бекітілді. Бұл құқық бұзушылықтарды жасағаннан бастап қажетті мән беру шараларын қабылдау



және сәйкес алдын алу шараларын ойластыруға дейінгі компанияның мүлкітік және мүлкітік емес құқықтарын бұзу деректері бойынша барлық жағдайларды толық, жан-жақты және объективті анықтаудың негізгі мақсаттарын белгілейтін базалық құжат. Сонымен қатар 2019 жылдан бастап Қоғамның барлық келісімшарттарына (электрондықтардан басқа) «Жемқорлыққа қарсы әрекет» тарауы қосылды.

«ҚазТрансОйл» АҚ қызметкерлері немесе мердігерлік ұйымдардың қызметкерлері компаниядағы жемқорлық немесе алаяқтық деректері туралы қалай хабарлай алады?

Мұндай оқиғаларды анықтау үшін «Жемқорлыққа жол жоқ!» деген атаумен арнайы желі құрылды, электрондық мекенжайы 5213@kaztransoil.kz. Осы мекенжайға сіздерге белгілі барлық деректер бойынша хабарлауға болады. Көрсетілген жеке ақпарат компанияның корпоративтік сайттыңдағы «Тұрақты даму», «Жемқорлыққа қарсы күрес» және «Байланыс» тарауларында орналастырылған.

Ұжымдағы жемқорлық және алаяқтық деректерімен күрес қаншалықты сәтті жүргізілуде?

Көлемді жемқорлыққа қарсы күрес жұмыстарына қарамастан, өкінішке орай, корпоративтік әдеп ережелерін бұзу және қызметтік жағдайларын асыра пайдалану оқиғалары әлі де кездеседі. Оларды анықтау жолдарының бірі – «ҚазТрансОйл» АҚ ішкі аудит қызметінің тұрақты тексерулері.

Соңғы үш жылда Қоғамның жеке құрылымдық бөлімшелерінің нысандарында корпоративтік қауіпсіздік мамандары тарапынан жекелеген құрылымдық бөлімшелердің және мердігерлік ұйымдардың жеке құрамдарының қатысуымен бірқатар пайдакүнемдік құқық бұзушылықтар анықталды.



Бұған автокөлікті және мердігерлік келісімшарт бойынша қаржының мақсатсыз пайдалану, техниканы жою, ЖЖМ ұрлау, темір шығару және сату, іс-сапар шығындарын арттыру, жалған іс-сапарлар және тағы да басқа оқиғалар енеді. Мұның барлығы компанияның экономикалық жағдайына айтарлықтай шығын келтіреді.

Жекелеген құрылымдық бөлімшелердің және мердігерлік ұйымдардың жеке құрамдарының қатысуымен жасалған компанияның жартылай құбырларынан жасалған метал су өткізу «науаларын» ұрлау құқық бұзушылық дерегі бойынша барлық қатысушы тұлғалар қылмыс жасағаны үшін ҚР заңына сәйкес кінәлі деп танылды және сотталды.

Соңғы анықталған оқиғалар туралы не айта аласыз? Қандай шаралар қолданылды, тергеу қорытындылары қандай? Шымкент мұнай құбыры басқармасында жалған іс-сапардың 18 оқиғасы анықталды. Құқық бұзушылықтың аталмыш деректерін тексеру көрсеткендей, жұмысшылар іс-сапар жеріне бармаған, ал бұл мақсатқа бөлінген қаржыны иемденген немесе мақсатсыз пайдаланылған. Сонымен қатар «Шолақорған» БМАС-та компания нысандарындағы автокөліктерді жою, метал құбырларды және тауар-материалдық құндылықтарды сату деректері бойынша қызметтік тергеу басталды.

Корпоративтік қауіпсіздік департаменті жекелеген құрылымдық бөлімшелерден түсетін және жемқорлық деректеріне қатысты ақпараттарды тұрақты негізде пысықтайды. Жыл басынан бері осындай 12 хабарлама түсті, оның жетеуі расталды. Барлық жағдайлар бойынша қызметтік тергеулер жүргізілді, кінәлі тұлғалар тәртіптік жазаға тартылды немесе жұмыстан босатылды.

Рүстем Баймұхамбетұлы, аталмыш құқық бұзушылықтарды азайту үшін қандай шаралар қабылдау керек?

Компанияның заңды құқықтары мен мүдделеріне қарсы кез келген құқық бұзушылықтың түріне жол жоқ. Сондықтан қашанда тақылеттес деректерді анықтау

«ҚазТрансОйл» АҚ-тың жекелеген құрылымдық бөлімшелерінде құқыққа қарсы бұзушылықтарға жол бермеуге бағытталған корпоративтік қауіпсіздікті қамтамасыз ету және тәртіпті сақтау үшін мына жағдайларға басымдық беру керек:

- ЖҚБ басшылығы тарапынан ұйымдастыру және бақылау қызметтерін күшейту;
- жоспардан тыс тексеру кестесін дайындау;
- ЖҚБ қызмет көрсететін мердігерлік ұйымдардың орындалған жұмыс актісін ай сайын салыстыру;
- ЖҚБ қызметіндегі өндірістік-шаруашылық, технологиялық және басқа салаларын ішкі аудит қызметімен тексеру нәтижесі бойынша заң бұзушылықтар анықталған кезде әрбір дерек бойынша қызметтік тексеріс жүргізу;
- тексеруге ЖҚБ корпоративтік қауіпсіздік мамандарын және ЖҚБ құрылымдық бірлестіктерінің құзырлы мамандарын тарту керек.



мен жолын кесу жолдарын жаңартып отыру қажет.

Жемқорлықтың жолын кесу мәселесі бойынша заңсыз әрекеттерді жасау деректерін азайтуға, кінәлілерді анықтау, және жазалайтын нақты шаралардың рөлі маңызды. Айтқанымдай қазір үлкен түсіндіру және ескерту жұмыстары жүргізілуде. Сонымен қатар компанияның корпоративтік телеарнасында анықталған жемқорлық заң бұзушылықтар, сонымен қатар ақпараттық қауіпсіздікке қойылатын талаптар туралы бейнероликтер көрсетілді.

Жемқорлықпен күресте ортақ шешімдер жоқ, бұл мәселе жан-жақты, кешенді қадамды қажет етеді. Біздің мақсатымыз – компанияның әрбір қызметкері тек қана өз құқығын жетік білуі және оны қорғай алуы ғана емес, кез келген жағдайда жемқорлық әдістерді пайдалануды болдырмайтын мықты моральдық ұстанымға ие болуын қамтамасыз ету.

БЕТПАҚ ДАЛАДАҒЫ ЖАСЫЛ БАҚ



Биыл мұнай-газ саласының құрметті қызметкері Байқадам Жұмағалиевтің есімін иеленген бас мұнай айдау станциясы отыз бес жылдық мерейтойын атап өтпек. Жезқазған мұнай құбыры басқармасына қарайтын станция Ақтөбе мен Құмкөл кен орындарының мұнайын қабылдайды. Ол әрі қарай Атасу және Шолаққоран бағытында тасымалданады. Станция 35 жылдық тарихында 320 млн тоннадан астам «қара алтын» шикізатын тасымалдаған.

Жұмағалиев атындағы станция 1985 жылы Павлодар-Шымкент мұнай құбыры бойынша КСРО-ның оңтүстігіне шикізат жеткізу тапшылығы мәселесін шешу мақсатында «Қарақойын» мұнай айдау станциясы (МАС) ретінде құрылды. Ол кезде Қарағанды аудандық мұнай құбыры басқармасына қарайтын. Құмкөл кен орны зерттелуі басталуымен «Қарақойын» МАС-тың екінші кезегі салынды. «Құмкөл-Қарақойын» бағытында екі тармақты құбыр тартылып, 1994 жылы резервуарлар паркі пайдалануға берілді. Сол жылы өндірістік нысан бас мұнай айдау станциясы болып құрылды, ал 2010 жылы құрметті мұнайшы Байқадам Жұмағалиевтің есімін иеленді. Кешенді шаралардың барлығы еліміздің энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін жасалып келеді. Мұндай техникалық жаңарулар алдағы күндері де жалғасын таба бермек.

Бір айта кетерлігі, Жұмағалиев атындағы БМАС-та алғаш рет вахталық жұмыс тәртібі енгізілді. Бүгінгі күні кәсіпорында адамдар үшін барлық қолайлы жағдайлар жасалған. Тұрмыстық қажеттіліктер, спортпен айналысу және тынығу үшін керекті құрал-жабдықтар қарастырылған.

35 жылдың ішінде станция адам танымастай болып өзгерді. Технологиялық тұрғыдан жаңарды, өндірістік қуаты артты. Ең бастысы аталмыш станция жыл сайын «Үздік мұнай айдау станциясы» байқауында жүлделі орында болса, осында еңбек ететін жұмыскерлер кәсіби конкурстарда жеңіске жетуде. Бұл станцияда өз ісін жетік білетін мамандардың шоғырланғандығы және олардың ұстаздарының ұстамы мықты екендігінің дәлелі. Алдағы күндері де өндірістік көрсеткіштерімен қуантатынына сенім зор.

Мерейтой қарсаңында станция құрылысының алғашқы күндерінен бастап жетекшілік еткен майталман мұнайшылардың естеліктері және өндірістік нысанның алдағы өндірістік жоспарларын туралы ой бөліскенді жөн санадық.



ЗИНОН ӘБДІРАХМАНОВ,
ҚР еңбек сіңірген мұнайшысы, мұнай тасымалы саласының құрметті ардагері,
сол кездегі құрылыс басшысы

1985 жылы Шығыс Қазақстан магистралды мұнай құбырлары басқармасы құрылып, КСРО мұнай өнеркәсібі министрінің бұйрығымен оның басшысы болып тағайындалды. Маған берілген ең басты тапсырма «Қарақойын» мұнай айдау станциясының құрылысын жеделдетіп жүргізу болды. Ол уақытта Қазақстан мен Өзбекстан мұнай өңдеу зауыттарын Батыс-Сібір мұнай шикізатымен қамтамасыз етіп, егістік шаруашылығында жанармай тапшылығы мәселесін шешу үшін жасалды. Алғаш рет Қарақойынға келгенімде құрылыс жұмыстарына көңілім толмады. Бей-берекет жатқан құрылыс заттары, нақтыланбаған жоспарлар, тәртіптің аздығы

жүйелі жұмысқа кедергі келтірді. Бірінші кезекте темір тәртіпті күшейтіп, нақты жоспарлар жасап, қажетті кадрларды тартып жұмысты дөңгелетіп алып кеттім. Станцияны қара суық пен аптап ыстықта, бетпақ даланың батпағына батып жүріп салдық қой. Қайсыбірін айтайын, талай ұйқысыз түндер өтті, сайғақтың етін ғана талшық еткен күндер болды. Бүгін соның бәрі әдемі ертегі секілді. Дегенмен мақсатымыз біреу ғана еді, ол жылдамдатып станцияны пайдалануға беру. Айналырған жеті айдың ішінде салынған станция іске қосылды. «Қарақойын» мұнай айдау станциясы салынғаннан кейін Ферғана зауытына жылына бес млн. тонна мұнай жеткізу мүмкін болды.



Б.Жұмағалиев
атындағы БМАС

80 мың
м³
резервуарлар
паркі бар



ВЛАДИМИР ЧЕРНИКОВ,
мұнай тасымалы саласының құрметті ардагері (бес жыл бұрынғы естелігінен)

«...Станцияны іске қосу кезінде тауқыметті жағдайлар аз болмады. Станцияда құрылыс орнын дайындау жүріп жатты. Қарақойын-Жуантөбе телімінде су тапшылығына байланысты құбырларды ауамен сынақтан өткізгеніміз есімде. Ол уақытта далада вагоннан жасалған панада тұрамыз, төсек орын деген атымен жоқ. Дала

жағдайында тамақтанып алып, етігімізді шешуге мұршамыз келмей жатып қалдық. Түн жарымда у-шу болып кетті. Манометрдегі қысым көрсеткіші төмендеп бара жатыр екен. Жылдамдатып көлікке міне салып Қарақойынға қарай ызғыттық. Құбыр бойымен әрбір 25 шақырымда бір ысырмадан орнатылған. Қысымды сақтау үшін әлгі ысырмаларды қолмен

жабу қажет болды. Қауіпті болса да соған бел будық. Қарақойынға 25 шақырым қалғанда жарылыс орын алған екен. Қысымның күштілігі сондай, темір құбыр бөлшектеліп айналада шашылып жатыр. Әрине, айтуға оңай, ал көзбен көрген адам үшін жантүршігерлік жағдай еді ғой...».



ҚЫСҚАША АНЫҚТАМА

Жезқазған қаласынан **180** км қашықтықта, «Павлодар-Шымкент» мұнай құбырының **1108** км-де орналасқан

Ақтөбе және Құмкөл мұнайын қабылдап, әрі қарай «Атасу» мен «Шолақорған» БМАС бағытында тасымалдайды

Үш тармақты «Құмкөл-Қарақойын» ММҚ-ның соңғы нүктесі болып табылады

Б.Жұмағалиев атындағы БМАС **8** магистральдық және **6** қосалқы сорғы бар



ЮРИЙ БОРДУНОВ,
мұнай тасымалы саласының құрметті ардагері, «Қарақойын» МАС-тың алғашқы бастығы

Станцияның салынуына ер еңбек сіңірген Зинон Әбдірахманов, Владимир Черников, Николай Ауэр, Талғат Баймаханов, Фархат Төлбасиев, Владимир Завада секілді мұнай құбыршылардың есімдері елеулі. Станцияның құрылысы 1984 жылы басталды. Мен ол кезде Шымкент мұнай құбыры басқармасында бас механик болып еңбек ететінмін. Құрылысты басқару туралы ұсыныс түсісімен бірден келісім бердім. Ол уақытта айдалада арнайы тұрмыстық вагондарда тұрдық. Адамдар вахтамен жұмыс істейтін. Бірақ адамдар вахтаға барғысы келмейтін. Кімнің айдалаға барып, желдің өтінде жұмыс істегісі келеді дейсің. Тығырықтан шығу керек болды. Ол кезде нашақорлар мен ішімдікке салынғандарды соттың шешімімен мәжбүрлеп емдеуге арналған емдеу-еңбек прорафакториялары болатын. Басшыларымен келісіп, сол жердегі адамдарды жұмысқа тартуға тура келді. Мұндай адамдардың басын қосып, жұмысты ұйымдастыру қаншалықты

қиынға тигенін қазір еске алсам ауыр күрсінемін. Тәртіпті бұзған 25 адамды бір күнде жұмыстан қуған уақыттар да болды. 1987 жылға дейін осындай жұмысшылармен еңбек етуге тура келді. Кейіннен тұрмыстық жағдайлар жақсарып, адамдар өз еріктерімен вахтаға келе бастады ғой. 1985 жылы станцияны пайдалануға беріп, мұнай тасымалы қуатын арттырдық.

Жұмағалиев атындағы станция мамандар дайындау мектебі десек те артық емес. Себебі бұл ұжымның арасынан қаншама мамандар түлеп ұшты, мұнай-газ саласының шеберлеріне айналды. Кеңес кезінде екпінді еңбек ететін кәсіпорындарға көшпелі Қызыл Ту табыс етілетін. Аталмыш станция 1986 жылдан 1991 жылға дейін өнімді қызметі үшін бес жыл қатарынан осы тудың иесі атанды. Осының өзі станция қандай дәрежеде еңбек еткенін көрсетсе керек. Бұл туды мен қазіргі бас директор Димаш Досановқа табыс еттім. Қазір Астанада болуы керек.



ҚАЙРАТ РАЙЫМБЕКОВ,
Жезқазған мұнай құбыры басқармасының бастығы

Жұмағалиев атындағы БМАС басқармадағы ғана емес, жалпы компания бойынша негізгі құрылымдық бөлімшелердің бірі болып табылады. 2014 жылы «Қазақстан-Қытай» жобасының екінші кезеңі аясында диаметрі 820 мм-лік «Құмкөл-Қарақойын» құбыры салынды. Бұл мұнай тасымалдау қуатын жылына 20 млн тоннаға дейін арттыру көзделуде. Осыған байланысты 2021-22 жылдары екі 20 мың текше

метрлік резервуар салу жоспарлануда. Сол секілді Батыс Қазақстандағы мұнай кеніштері мұнайының құрамы өзгеруі мүмкін екендігі ескеріліп, мұнай сапасын бақылауды күшейту мақсатында химиялық зертханалар салу көзделуде. Сол секілді сорғы агрегаттарының өндірістік тиімділігін арттыру үшін алдағы жылдары бір магистральдық сорғы агрегатын ауыстыру жоспары бар.

ТАБЫС БИІГІНЕ ЖЕТКІЗЕТІН ҚАНАТ

ЗОР ҰҚЫЛАС ПЕН ШАБЫТПЕН ІСТЕГЕН ІС



«ҚазТрансОйл» АҚ пайдалану департаментінің жетекші инженері Серік Құсаев магистральды мұнай құбырлары саласында 37 жылдан астам уақыт бойы табан аудармастан еңбек етіп келеді. Осы уақыт аралығында мамандыққа дегені сүйіспеншілік пен адалдықты қалайша сақтап келетіні жайлы біз әріптесімізбен тілдестік.

Серік Қайретдинұлы, өндірістегі алғашқы қадамыңыз қалай басталды? 1983 жылы Ақтауға отбасылық жағдайыма байланысты қоныс аударып, сол кезде мұнайқұбыршылардың ЮЖУМНП деп аталатын мекемесі жұмысқа тұрды. Ол кезде басқарма басшысы Анатолий Иванович Каширский еңбек демалысында болғандықтан кадрлар бөлімі мені бас инженер Денис Геннадьевич Моляковқа жолықтырды. Ол кісі менің құжаттарымды қарап, сендердей жас жігіттер өндіріске ауадай қажет, оның үстіне мұнайшы мамандығын тәмамдаған екенсің, ал бізде кім болып істегің келеді деп сұрады менен. Мен жұмысшы мамандығы - оператор ретінде бастайын деп тіл қаттым. Бас инженер мені «Ақтау» бас мұнай айдау стансасында жаңадан құрылысы аяқталып жатқан ағынды суларды тазалау қондырғысына қатардағы инженер қылып алды. Мінекей осылайша менің саладағы еңбек жолым да басталды.

Жұмыста сіздің мықты маман болып қалыптасуға ықпал еткен адам? Осы ретте «Ақтау» бас мұнай айдау стансасының ұжымы менің өз ісінің маманы болып қалыптасуыма барлық жағдай жасады десем артық болмас. Басшымыз Кесікбай Елеуұлы Елеуов, тауар операторы Альбина Васильевна Дедовичтен тәлім алғанымның өзі бір төбе. Сол кездегі басқарма басшыларымен қоян-қолтық жұмыс істеуге тура

келді. Олар әрине өз істерінің майталмандары, бүгінде мұнайқұбыры саласына еңбек сіңірген мамандар, сала тарихына елеулі үлес қосқан Иван Дмитриевич Каспер, Николай Артемович Беркен, Василий Александрович Урченко, Петр Павлович Волик сынды мамандардан білім, тәжірибе жинап, тәрбие көрдім.

Есіңізде қалған қызықты оқиғалармен бөліссеніз?

Ондай оқиғалар көп, солардың біреуіне тоқталайын. Есімнен кетпейтін бір оқиға, «Өзен» мұнай айдау станциясымен «Жетібай» мұнай айдау станциясы арасында ертеректе 150 мм-300 мм баратын ескі су құбыры болды. Тозығы жеткен құбыр жарылып жататын. Жексенбі күні су құбыры жарылып, су кетіп жатыр деген диспетчерден хабар келді. Содан не керек, жеке көлігіме отырып, Ақтаудан Жетібайға жол тарттым. Ол кезде жұмысшылардың дені Жетібайда тұратын. Мұнай айдау станциясында апатты жөндеу бригадасының шопыры мені күтіп тұр екен. Екеуміз апатты су құбыры бойымен жүріп кеттік. Көп ұзамай апатты жерге де жеттік. Ертең жұмыс күні ғой, адамдарды босқа әуреге салмаймыз деп, қолға күрек алып жұмысқа кірісіп кеттік. Құбыр көрінді, апаттың тереңдігі 50 см болып шықты. Ол жарылған жерді ағаш кесіндісімен бітедік. Сергей көліктен жүгіріп барып хамут алып келді, мен болсам жыраның



С. Құсаевтың жеке мұрағатының суреті



**БҮГІН ОЗЫҚ
ТЕХНОЛОГИЯЛАР
ЕСЕБІНЕН ШЕШІЛЕТІН
ІСТЕР БҰРЫН БІЛІКТІ
МАМАНДАРДАРДЫҢ
АРҚАСЫНДА БІТІП
ЖАТАТЫН.**

ішіндемін. Әлгіні құбыр айналысына сала бергенімде қолымдағы неке жүзігім кедергі жасады. Содан оны шешіп, құмға тастай салғаным бар ма. Ойда ештеңе жоқ, жұмыс бітуге қалды, құбырды құммен жаба бастадық. Бір уақыттан сақинам еске түсті, былай-былай іздеп Сергей екеуіміз таппадық.

Қалай ойлайсыз, компаниядағы кешегі мен бүгінгі салыстыруға келе ме? Мұнай құбырының жауы, жалпы темір атаулының зиянкесі – тоттану. Зауыттардан құбырлар сыртқы оқшаулаусыз шығатын. Сыртқы оқшаулау далалық жағдайда, құбырларды жіпке тізгендей жалғап, дәнекерлеу біткеннен кейін жасалатын. Бұндай құбырдың өмір-шендігі де ұзаққа бармайтын. Қанша дегенмен сыртқы оқшаулау далалық

жағдайда жасалған соң зардаптары да шаш-етектен. Сондықтан да сол кездері құбыр жарылып, істен шығуы жиі кездесетін еді. Егер тоттану ұласып жатқан болса, құбырды жамап болғаннан кейін, жаңағы жарылған жерден екі жағына 25 метрден құбырды ашып қайтадан түгел зерттейміз. Әрине, қолмен атқарылған бұл жұмыстардың барлығын сапалы деп айту қиын-ды.

Техникалық құралдар жеткіліксіз еді де, бірақ білікті мамандар көп болды. Сол іскер мамандардың, өз ісіне берілген адамдардың арқасында, барлық ойға алған жұмыстар бітіп жататын. Қазіргідей от қолданбай мұнай құбырына қосылу құралдары болды. Олар өзіміздің өндірістік базаның жанында дайындалған, диаметрлері 50 – 100 миллиметрлік құралдар еді. Жаңа құбырлар учаскелерін қосу үшін жарылыс құралдарын да көп қолдандық. Алайда бұлардың бәрі де еңбек қауіпсіздігін толық қамтамасыз етпейтін. Ол сол кездегі техникалық-технологиялық әдістердің аз ғана мысалы. Қазір бұлардың бәрі де келмеске кетті.

Енді технология жаңарды. Кәсіпорын кемелденді, толысты. Еңбек қауіпсіздігі толық қамтамасыз етілмей, ешқандай жұмыс жасалмақ емес. Адамдардың денсаулығы мен қауіпсіздігі толық, кешенді түрде қамтамасыз етілуде. Магистральды құбырлардың қауіпсіз жұмысы басты назарда. Алдын ала жасалған шараларға сәйкес құбыр арнаулы зияткерлік құралдар арқылы жүйелі түрде жоспарлы тексерістен өткізіліп отырады. Барлық ақау күні бұрын жөнделеді.

Сіздің ойыңызша, мұнайқұбыршы қандай болуы керек?

Бұл істе қателікке мүлде орын жоқ. Сәл ғана ақаудың өзі бүкіл кәсіпорын жұмысына зиянын тигізеді. Сондықтан да, мұнайқұбыршының жұмысы оңай деп айта алмаймын. Құбырдың жұмыс тәсілін, ырғағын түсіну үшін көп оқып, еңбектену керек. Білім мен тәжірибе ұштасқан жерде апатсыз жұмыс болатынына кәміл сенемін.

Өз ісінің кәсіби майталманы болу үшін не қажет?

Ол үшін мұз жастанып, қар жамылып керек емес. Қазіргі техниканың дамыған заманында, баяғыдай жоқтан бар жасауда артық. Бастысы заманауи үрдістен қалмай, жаңалыққа бір қадам жақын болып, көп іздену керек. Бар білімді жаңалыққа тануға жұмсаған кезде нәтижелі іс шығатынына кәміл сенемін. Жастарға айтарым да осы, таудай талап пен ерінбей еңбек етіп, үнемі ізденіс үстінде болыңдар.

Әлия Абдрахманова

**БҮГІНДЕ
КОМПАНИЯДА
ЗАМАНАУИ
ТЕХНОЛОГИЯЛАР
ҚОЛДАНЫЛУДА**



С. Құсаевтың жеке мұрағатының суреті

«MUNAIQUBYSHY»
КОРПОРАТИВТІК ЭЛЕКТРОНДЫҚ
БАСЫЛЫМ

Мекенжай:
Нұр-Сұлтан қ.,
Тұран даңғылы, 20

Байланыс телефоны:
+7 (7172) 557-057

e-mail: info@kaztransoil.kz

Басылым айына 1 рет
шығады

Бас редактор:
Гүлнара Бисаринова

Шығарылымды
дайындауға
көмектескендер:
Әлия Абдрахманова
Бейбут Бужанов
Светлана Дронова

Беттеуші-дизайнер:
Индира Амироспанова

осы және басқа да
жаңалықтарды
@kaztransoil.official
instagram парақшасынан
оқи аласыздар